

Vastaanottaja
Hämeenkyrön kunta

Asiakirjatyyppe
Raportti

Päivämäärä
2.6.2026

Viite
1510087328

HÄMEENKYRÖN KUNTA ESITYS VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN PÄIVITTÄMISEKSI

Päivämäärä 2.6.2026
Laatija Maija Sihvonen, Reetta Parvela, Anna Sipilä
Tarkastaja Anna Sipilä
Hyväksyjä Anna Sipilä
Kuvaus Raportti

Viite 1510087328

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	4
2.	KUNNAN VÄESTÖENNUSTE	5
2.1	Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma osayleiskaava	5
3.	TERVEYDEN- JA YMPÄRISTÖNSUOJELULLISET SEIKAT	6
3.1	Talousveden laatuun vaikuttavat tekijät	6
3.1.1	Arseeni ja fluoridi	6
3.1.2	Mustaliuske	6
3.1.3	Muut seikat	7
4.	TAUSTASELVITYKSET JA LAUSUNNOT	8
4.1	Aiemmat lausunnot ja nähtävilläolo	8
4.2	Vesiosuuskuntaselvitys	8
5.	KUNNAN VESIHUOLLON JÄRJESTÄMINEN	9
5.1	Yleistä	9
5.2	Keskitetyn vedenjakelun ja viemäröinnin ulkopuoliset kiinteistöt	9
5.3	Sammutusvesihuolto	9
5.4	Vesihuollon maksut	9
6.	VEDENJAKELUN JA VIEMÄRÖINNIN TOIMINTA-ALUEET	10
6.1	Nykyisten toiminta-alueiden laajennukset	10
6.1.1	Hanhijärven teollisuusalue	10
6.1.2	Yliskyläntie	10
6.2	Nykyisten toiminta-alueiden supistukset	10
6.2.1	Lamminkulman vesiosuuskunta	11
6.2.2	Asumaniemen vesiosuuskunta	11
6.2.3	Myllykulman vesiosuuskunta	12
6.2.4	Kintuksen vesiyhtymä	12
6.2.5	Mahnalan vesiosuuskunta	13
6.2.6	Männyn vesiosuuskunta	13
6.2.7	Nokian Veden toiminta-alue	14
7.	TULEVAISUUDEN LAAJENTUMISALUEET	15
7.1	Raattajärventien alue	15

LIITTEET

1. Kartat esitetyistä vedenjakelun toiminta-alueista
 - a. Yleiskartta
 - b. Kyröskoski-Särkijärvi
 - c. Pappila-Kirkkojärvi
 - d. Heinijärvi-Kierikkala
 - e. Sasi-Mahnala
 - f. Mustajärvi-Parila
 - g. Jumesniemi-Metsäkulma
 - h. Oksilamminkulma
 - i. Lavajärven alue
2. Kartta esitetyistä viemäröinnin toiminta-alueista

1. JOHDANTO

Tämä raportti on selitys Hämeenkyrön kunnan vesihuollon toiminta-alueiden päivityksestä vuonna 2026 ja se täydentää esityksen liitteinä toimitettavaa kartta-aineistoa. Edellisen kerran Hämeenkyrön kunnan vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty vedenjakelun osalta toukokuussa 2010 ja viemäröinnin osalta elokuussa 2014.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan kunnanvaltuuston hyväksymää aluetta, jolla vesihuoltolaitos sitoutuu vastaamaan vesihuollon toteutuksesta. Toiminta-alue kattaa yleensä sellaiset alueet, joilla vesihuolto on tarpeen järjestää kootusti esimerkiksi tiiviin asutuksen takia. Toiminta-alue velvoittaa vesihuoltolaitosta ja kiinteistöä. Vesihuoltolaitos huolehtii vesihuollosta toiminta-alueellaan toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti (VHL 9 §). Vesihuollosta on huolehdittava vesihuoltolain mukaisesti, maksut, talous, ylläpito, talousveden laatu, sopimukset, vahingonkorvaukset ym. huomioiden.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella taajamassa kiinteistön on liityttävä vesihuoltoverkoston ja toisaalta vesihuoltolaitoksen on tarjottava kiinteistölle vesihuoltopalvelua. Taajamien ulkopuolisilla toiminta-alueilla uusien rakennettujen kiinteistöjen on liityttävä vesihuoltoverkoston.

Vesihuoltolain 8§ mukaisesti toiminta-alueita määritettäessä on varmistettava, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi. Päivitystyön yhteydessä on todettu, että Hämeenkyrön kunnan alueella on aiemmin rakennettu runsaasti vedenjakeluverkostoa myös suhteellisen harvaan asutulle alueelle. Laajan verkoston ylläpitämiseksi on todettu ajankohtaiseksi vesihuollon maksujen tarkistus, jotta voidaan turvata vesihuoltopalvelut myös jatkossa.

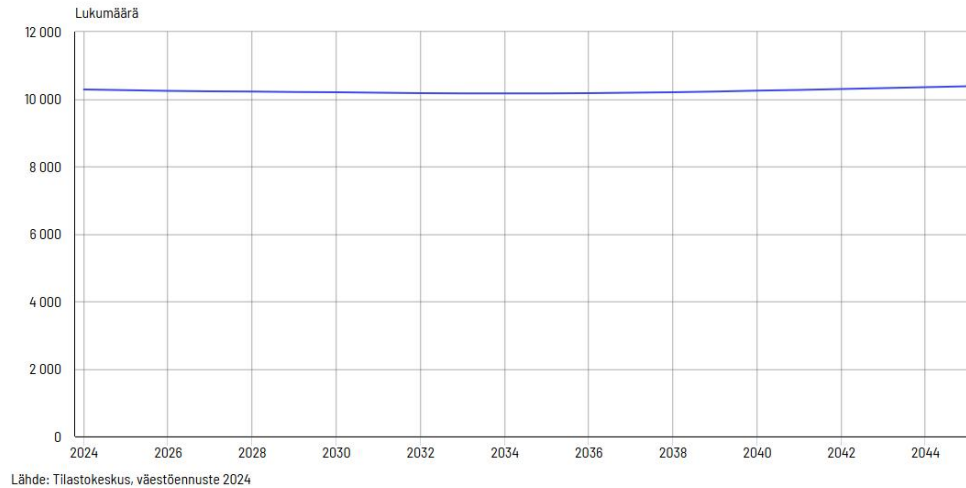
Toiminta-alueiden laajennuksen tavoitteena on turvata liitettävien alueiden vesihuolto niin, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemäröinti. Tässä päivityksessä on huomioitu pohjaveden laadun mahdolliset haasteet Hämeenkyrön alueella sekä ympäristönsuojelulliset seikat viemäröinnin toiminta-alue-esityksessä. Toiminta-alueiden esitetyt laajennukset eivät myöskään vaaranna vesihuoltolaitoksen kykyä huolehtia alueen vesihuollosta taloudellisesti, kunhan vesihuollon maksujen taso tarkistetaan kustannustasojen mukaisiksi.

Toiminta-alueiden päivitystä tehdessä on otettu huomioon ympäristönsuojelulliset ja terveydensuojelulliset seikat. Keskustelua on käyty Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa. Lisäksi on huomioitu kunnan kaavoitus.

Vesihuoltolaki uudistui 1.1.2026. Tämän seliteosan mukaisten vesihuollon toiminta-alueiden hyväksyntä tehdään vielä aiemman vesihuoltolain mukaisesti. Kunnan on 31.12.2030 mennessä tarkasteltava toiminta-alueiden tarve ja niiden laajuudet sen alueella sijaitseville kaikille uuden vesihuoltolain mukaisille vesihuoltolaitoksille ja hyväksyttävä laitoskohtaisesti toiminta-alueet tai tehtävä päätös, ettei toiminta-aluetta hyväksytä. Uuden lain mukaisen toiminta-aluepäätöksen mukaisilla alueilla kiinteistöjen liittämismenettely vesihuoltolaitoksen verkostoon koskee jatkossa myös taajaman ulkopuolisia toiminta-alueita.

2. KUNNAN VÄESTÖENNUSTE

Kuvassa 1 on esitetty Tilastokeskuksen vuoden 2024 Hämeenkyrön kunnan väestöennuste vuoteen 2045 saakka. Ennusteen perusteella väestömäärän ei oleteta juuri nousevan nykyisestä tasosta. Toiminta-alueiden päivityksessä lähtökohtana on, että vesihuollon piiriin Hämeenkyrön alueella ei ole pitkällä aikavälillä liittymässä merkittävässä määrin uusia asukkaita.

Kuva 1. Hämeenkyrön väestönkasvun ennuste (2024-2045). Lähde: Tilastokeskus (2024).

2.1 Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma osayleiskaava

Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman osayleiskaavassa osoitetaan yhteensä 256 uutta kuivanmaan rakennuspaikkaa ja 13 uutta rakennuspaikkaa ranta-alueelle, joista kahdeksan on loma-asunnon rakennuspaikkoja ja viisi vakituisen asumisen rakennuspaikkoja. Pääosa rakennuspaikoista osoitetaan olemassa olevan rakennetun ympäristön yhteyteen kyliin. Kaavan mukaiset rakennuspaikat ovat lähtökohtaisesti sellaisia, että Hämeenkyrön kunta pystyy järjestämään niillä vesihuollon. Uudet asemakaavoitettavat alueet on tarkoitus liittää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueisiin kaavoituksen edetessä.

Osayleiskaavan aiheuttamia mahdollisia vesihuoltoverkoston laajentumistarpeita tullaan tarkastelemaan Hämeenkyrön kunnan vesihuoltosuunnitelmassa, joka on laadittava nykyisen vesihuoltolain mukaisesti viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä. Osayleiskaava ei aiheuta esitettyihin vesihuollon toiminta-alueisiin tässä vaiheessa muutoksia.

3. TERVEYDEN- JA YMPÄRISTÖNSUOJELULLISET SEIKAT

3.1 Talousveden laatuun vaikuttavat tekijät

3.1.1 Arseeni ja fluoridi

Koko maan keskiarvoa suurempia arseenipitoisuuksia maa- ja kallioperässä esiintyy vyöhykkeellä, joka ulottuu Pirkanmaan eteläosista Hämeen alueelle. Alue on nimetty Etelä-Pirkanmaan–Kanta-Hämeen arseeniprovinssiksi. Arseeniprovinssi on geokemiallisen kartoitustiedon perusteella kartalle rajattu alue, jossa moreenimaan luontainen arseenipitoisuus on usein suurempi kuin maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointiin liittyvässä asetuksessa annettu kynnysarvo 5 mg/kg (PIMA-asetus, VNa 214/2007). (Lähde: http://projects.gtk.fi/ASROCKS/ohjeistus/esiintyminen/Maaperan_arseeni/arseeniprovinssit/)

Arseenin ja fluoridin esiintymistä Hämeenkyrön alueen kaivovesissä on tutkittu vuonna 1997 GTK:n porakaivoveden laatua selvittäneessä tutkimuksessa. Selvityksen perusteella arseenia esiintyi talousveden laatuvaatimuksen raja-arvon 10 µg/l ylittävä pitoisuus Hämeenkyrön kunnan kaakkois- ja eteläosissa Pentinmaan ja Jumesniemen alueilla. Fluoridia havaittiin yli laatuvaatimuksen raja-arvon 1,5 mg/l ylittäviä pitoisuuksia yksittäisinä esiintyminä eri puolilla Hämeenkyröä, keskittyen kuitenkin enemmän alueen eteläosaan.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella ei ole kootusti tietoja Hämeenkyrön kaivovesien laadusta ja selvityksen tuloksissa ei yksilöity kiinteistöjä, joiden kaivoissa mitattiin korkeita pitoisuuksia. Alueet ovat kuitenkin jo osittain keskitetyn vesihuollon piirissä.

3.1.2 Mustaliuske

Tämän selvityksen yhteydessä tarkasteltiin GTK:n kartta-aineiston perusteella havaittuja mustaliuske-esiintymiä ja niiden mahdollisesti aiheuttamaa terveysriskiä. Mustaliuske on rikkiä sisältävä kivilaji, jota esiintyy eri puolilla Suomea. Mustaliuskeet voivat vaikuttaa haitallisesti pintavesien laatuun, mikäli kallion pintaa rikotaan tai mustaliusketta sisältävää maaperää kaivetaan. Mustaliuskealueilla asuvat voivat altistua esimerkiksi nikkelille ja mangaanille kaivovesien kautta, minkä vuoksi runsaasti rikkiä sisältävälle mustaliuskealueelle ei kannata tehdä talousvesikaivoja (GTK, Tutkimustyöraportti 81/2023).

Pohjavesi voi kuljettaa haitallisia aineita juomavesikaivoihin. Haitallisia aineita voi joutua myös kasteluviedessä keittiöpuutarhoihin. Tämä reitti on tutkitusti todennäköinen alueilla, joilla juomavesikaivoja on sijoitettu mustaliuskepitoiseen kallioperään tai maaperään. Myös uidessa on mahdollista altistua pintaveden sisältämille haitta-aineille ihon tai suun kautta (GTK, Tutkimustyöraportti 81/2023).

GTK:n aineiston perusteella (kuva 2) mustaliuskealueita sijoittuu keskustaan, jossa on keskitetty vedenjakelu, sekä myös Hämeenkyrön kunnan etelä-, lounais- ja luoteisosiin alueille, joilla ei ole tällä hetkellä vesijohtoverkostoa. Karkeana yleistysenä moreenimaa-alueilla mustaliuskeviivoille voidaan asettaa noin sadan metrin vyöhyke, jossa mustaliuskeainesta voi esiintyä. Näiden alueiden porakaivojen sijainnista ei ole tarkkaa tietoa ja on mahdollista, että mustaliuskeen esiintymisalueilla on kiinteistöjä, joilla on käytössä porakaivoja. Kaivoveden laatua näillä alueilla tarkkaillaan kiinteistön omistajien suorittamilla näytteenotoilla. Alueen asukkailta ei ole tullut valituksia kaivoveden laadusta, eikä Hämeenkyrön kunnan tai terveydensuojeluviranomaisen tietoon ei ole tullut alueita, joilla kaivoveden laatu edellyttäisi kunnan talousvesiverkoston laajentamista.

Kuva 2. Mustaliuskeen esiintyminen Hämeenkyrön kunnan alueella (GTK:n kartta-aineisto).

3.1.3 Muut seikat

Kunnan vesihuoltolaitoksen tai viranomaisten tietoon ei ole tullut muita Hämeenkyrön kunnassa sijaitsevia alueita, jotka tulisi muiden terveyden- tai ympäristönsuojelullisten syiden vuoksi liittää talousvedenjakelun tai viemäröinnin toiminta-alueeseen.

4. TAUSTASELVITYKSET JA LAUSUNNOT

4.1 Aiemmat lausunnot ja nähtävilläolo

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunta asetti päätöksellä 12.12.2023 §133 vesihuollon toiminta-alueuonnokset julkisesti nähtäville kunnan kotisivuille ja elinympäristöpalveluiden toimistolle palvelupisteeseen 13.12.2023 – 29.01.2024 väliseksi ajaksi. Asiasta saatiin seitsemän lausuntoa. Muun muassa ELY-keskus katsoi, että esitetyt supistukset ja muut toiminta-alueiden muutokset tulee perustella tarkemmin. Esityksen yhteydessä tulee myös esittää toiminta-aluekartassa alueet, joilla tuleva yhdyskuntakehitys edellyttää keskitettyä vesihuoltoa sekä tavoitteellinen aikataulu, jolla vesihuollon toiminta-alueeseen lisättäväksi esitetyt alueet liitetään vesijohto- ja jätevesiverkostojen piiriin.

Saatujen lausuntojen ja kuulemisessa esitettyjen seikkojen pohjalta päivitetty vesihuollon toiminta-aluekartat ja tämä seliteosio asetetaan nähtäville Hämeenkyrön julkisesti nähtäville kunnan kotisivuille ja elinympäristöpalveluiden toimistolle palvelupisteeseen 6.7.-31.8.2026. Toiminta-alueesityksestä pyydetään lausunnot alueen vesihuoltolaitoksilta, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, terveydensuojeluviranomaiselta ja Elinvoimakeskuksesta.

4.2 Vesiosuuskuntaselvitys

Hämeenkyrön vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty viimeksi vuonna 2010. Päätöksessä toiminta-alue määritettiin 13 eri toimijalle, joista Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitos oli yksi. Myöhemmin on todettu, että Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselle hyväksytyllä vesihuollon toiminta-alueella toimii lukuisia hyvin pieniä vesiosuuskuntia ja -yhtymiä (37 kpl). Tilannetta on selvitetty alkuvuonna 2025 lähetetyllä kyselyllä, jossa on alustavasti selvitetty kunnan vesihuoltolaitoksen hyväksytyllä toiminta-alueella toimivien osuuskuntien ja -yhtymien halukkuutta liittyä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokseen.

Alustavien vastausten perusteella vesiosuuskunnille ja -yhtymille järjestettiin kaksi infotilaisuutta: kesäkuussa 2025 niille, jotka olivat alustavasti kiinnostuneita liittymään kunnan vesihuoltolaitokseen ja syyskuussa 2025 niille, jotka halusivat jatkaa toimintaansa itsenäisenä kuten aiemminkin. Tilaisuuksissa annettiin toimijoille tietoa liittymisen edellytyksistä, liittymisen ehdoista ja kustannuksista jatkossa sekä itsenäisenä toimijana jatkamisen vaatimuksista. Tilaisuuksien jälkeen vesiosuuskuntia ja -yhtymiä pyydettiin vielä vahvistamaan kantansa toiminnan jatkamiseen. Selvityksiin ja yhdistymisprosessien toteuttamiseen on saatu Maa- ja metsätalousministeriön ja Etelä-Savon ELY-keskuksen myöntämää hankerahaa vuosille 2025-2027.

Tähän mennessä saatujen vastausten perusteella kaikkiaan noin 30 vesiosuuskuntaa ja -yhtymää on ilmaissut halukkuutensa neuvotella liittymisestä kunnan vesilaitokseen, ja syksystä 2025 alkaen on järjestetty neuvotteluita kunnan ja niiden vesiosuuskuntien ja -yhtymien kesken, jotka ovat tehneet päätöksen yhdistymisestä. Näistä suurin osa sijaitsee kokonaan tai osittain kunnan nykyisellä toiminta-alueella. Oman toiminta-alueen omaavista vesiosuuskunnista Mustajärven alueen vesiosuuskunta, Kahilakorven vesiyhtymä ja Kostulan vesiyhtymä (Kyröskosken Vesihuolto Oy:n toiminta-alueella) ovat myös ilmaisseet tahtovansa neuvotella liittymisestä.

Vastausten perusteella suurin osa vuonna 2023 esitetyistä toiminta-alueen supistamisista on tarpeettomia, koska Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella toimivista osuuskunnista ja -yhtymistä merkittävä osa on halukkaita yhdistymään kunnan vesihuoltolaitokseen.

Yhdistymisten selvitys- ja toteutusprosessi on parhaillaan käynnissä. Yhdistyvät osuuskunnat ja yhtymät sijaitsevat pääosin asemakaavan ulkopuolella, joten toiminta-alueiden laajennuksia ei oleteta tarvittavan yhdistymisen yhteydessä.

Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen linjauksen mukaan liittyjän liitoskohta on asemakaava-alueella tontin raja ja asemakaavan ulkopuolella runkojohto. Runkojohdoksi määritellään vesijohdon osa, joka palvelee kahta tai useampaa liittymää. Käytännössä asemakaava-alueen ulkopuolella liittyjillä on eri pituisia tonttijohtoja, jotka ovat liittyjän omaisuutta ja vastuulla. Osuuskuntien ja yhtymien verkostoa toteutettaessa vastuuraja on voitu määrittää eri tavalla. Yhdistymisten yhteydessä liittyjien liitoskohta ja vastuuraja tarkastellaan ja varmistetaan, että vastuuraja on osapuolille selvä.

5. KUNNAN VESIHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

5.1 Yleistä

Vesijohto- ja hulevesiverkoston toiminta-alueet on hyväksytty Hämeenkyrön kunnanhallituksessa 24.5.2010 (kunnanhallitus §50) ja jätevesiverkoston toiminta-alue 25.8.2014 (kunnanhallitus §91). Hämeenkyrön kunnan nykyinen vahvistettu vedenjakelun ja viemäroinnin toiminta-alue kattaa pääosin Kyröskosken ja Sasin YKR-taajamat, asemakaavoitetut alueet ja vedenjakelun toiminta-alue myös melko laajalti haja-asutusalueita. Hämeenkyrön kunnan alueella toimii tällä hetkellä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitos, Kyröskosken Vesihuolto Oy, Ikaalisten vesi Oy ja 56 kpl vesiosuuskuntia, jotka vastaavat vedenjakelusta ja osa myös viemäroinnistä. Vastuuraja Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen ja liittymän välillä on asemakaava-alueella tontin raja ja asemakaava-alueen ulkopuolella runkojohto. Runkojohdoksi määritellään vesijohdon osa, joka palvelee kahta tai useampaa liittymää.

Hämeenkyrössä keskitetyn vedenjakelun piirissä on likimain 99 % asukkaista, joten vesijohtoverkoston osalta merkittäviä laajentamistarpeita ei ole tiedossa. Vesijohtoverkostoa laajennetaan pääasiassa kaavoituksen etenemisen myötä laadittavan toiminta-aluesuunnitelman mukaisesti. Viemäroinnin osalta haja-asutusalueille on viime vuosina rakennettu runsaasti viemäreitä ja pääsääntöisesti kaikki alueet, joilla viemärointi on kokonaistaloudellisesti perusteltua, on viemäroity.

5.2 Keskitetyn vedenjakelun ja viemäroinnin ulkopuoliset kiinteistöt

Taajamien ulkopuolisilla alueilla viemäriin liittymättömillä, käytössä olevilla kiinteistöillä on omat jätevesijärjestelmät ja vesijohtoon liittymättömillä alueilla omia kaivoja. Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmistä ei ole kattavaa tietoa Hämeenkyrön kunnan alueelta. On olemassa joitakin hakemuksia ja viranhaltijapäätöksiä koskien vapautusta jätevesiviemäriin liittymisestä, joiden yhteydessä on tehty selvityksiä kiinteistöjen jätevesijärjestelmistä.

Vesihuollon kehityssuunnitelman päivittämisen yhteydessä 2019 Ramboll teki kiinteistöille kyselyn, jossa kartoitettiin alustavasti myös Hämeenkyrön alueen kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä. Kyselyyn saatiin vastauksia Pinsiö-Pentinmaan, Osaran, Lemmakkalan, Raattajärventien ja Metsänkulman alueen kiinteistöiltä. Suurin osa vastaajien kiinteistöistä oli vakituisia asuntoja, paitsi Osaran alueella. Vastaajista pohjavesialueilla sijaitsevia kiinteistöjä voisi olla lähinnä Pentinmaan alue. Vastaajista niillä, joilla oli oma käsittelyjärjestelmä, se oli useimmiten imeytyskuoppa/kaivo tai sakokaivo, jossa joillakin kiinteistöillä oli lisäksi perässä maasuodatus tai umpisäiliö. Muutamilla vastaajilla oli käytössä myös pienpuhdistamoita.

5.3 Sammutusvesihuolto

Kunnilla on pelastuslain mukainen velvoittava vastuu selvittää kuntien vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla olevat palovesiasemat ja palopostit. Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen talousvesiverkostossa on satoja palopostejä. Pelastuslaitosta on ohjeistettu palopostien turvalliseen käyttöön siten, että talousvesiverkostossa ei tapahdu haitallista painenvaihtelua. Palopostien riskejä on käsitelty vuonna 2026 päivitettyssä Water Safety Plan -riskienarvioinnissa.

5.4 Vesihuollon maksut

Vesihuoltolain 8 § mukaan vesihuoltolaitoksen tulee kyetä huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävien vesihuollon maksujen on muodostuttava kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi. Vuosien 2026-2027 aikana tullaan yhdistämään useita vesiosuuskuntia ja -yhtymiä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokseen. Vuonna 2026 tullaan tekemään Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen talousennuste ja taksatarkastelu yhdistymisten jälkeiselle ajalle, jossa huomioidaan myös alueelliset maksukertoimet uuden vesihuoltolain vaatimusten mukaisesti. Tarkastelussa huomioidaan, että maksut turvaavat vesihuoltolaitoksen toimintaedellytykset ja ovat kohtuulliset. Tällä hetkellä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksella on jo käytössä kaksi eri alueellista jäteveden perusmaksua.

6. VEDENJAKELUN JA VIEMÄRÖINNIN TOIMINTA-ALUEET

Liitteessä 1 on esitetty Hämeenkyrön kunnan eri vesihuoltolaitosten vedenjakelun toiminta-alueet: koko kunnan yleiskartta mittakaavaltaan 1:40000 ja kahdeksan tarkempaa alueellista karttaa mittakaavaltaan 1:10000 tai 1:8000. Kartoissa on esitetty taustatietoina YKR-taajama-alueet, ajantasaiset asemakaava-alueet, Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma -osayleiskaavan alue ja kuntaraja. Tarkemmissa kartoissa on esitetty lisäksi kiinteistörajat. Kartoilla on esitetty Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen, Kyröskosken Vesihuolto Oy:n, Tampereen Veden, Ikaalisten Veden sekä kahdeksan toiminta-alueellisen vesiosuuskunnan tai -yhtymän vedenjakelun toiminta-alueet. Esitetyt vedenjakelun toiminta-alueet kattavat asemakaavoitetun alueen sekä YKR-taajamat. Lisäksi kartoilla on esitetty vedenjakelun toiminta-alueesta supistettavat alueet (tarkemmin kohdassa 6.2) ja niillä toimivat järjestäytymättömät vesiosuuskunnat tai -yhtymät, sekä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun tulevaisuuden laajennusalue (tarkemmin kohdassa 7).

Liitteessä 2 on esitetty kunnan viemäröinnin toiminta-alueet (koko kunnan yleiskartta mittakaavaltaan 1:40000). Kartassa on esitetty taustatietoina YKR-taajama-alueet, pohjavesialueet, ajantasaiset asemakaava-alueet, Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma -osayleiskaavan alue, 100 metrin rantavyöhyke ja kuntaraja. Viemäröinnin toiminta-alue kattaa merkittävältä osin YKR-taajama-alueet sekä 1-luokan pohjavesialueet. Poikkeuksia tästä ovat Mannanmäen pohjavesialueella ja YKR-taajamassa oleva Telkontien alue, jolla toimii tällä hetkellä Telkontien jätevesiyhtymä (8 liittymää), sekä YKR-taajaman reunamalla oleva Raattajärventien alue. Kaikki Mannanmäen 1-luokan pohjavesialueella sijaitsevat kiinteistöt ovat siis viemäröinnin piirissä, mutta jätevesiyhtymälle ei esitetä viemäröinnin toiminta-aluetta, koska se ei ole vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos. Viemäröinnin toiminta-alueeseen ei esitetä supistuksia eikä tulevaisuuden laajennusalueita. Telkontien alue käsitellään Hämeenkyrön kunnan vesihuoltosuunnitelmassa.

Muutoksena vuoden 2010 hyväksyttyihin Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueisiin esitetään lisättäväksi Hanhijärven ja Yliskyläntien asemakaava-alueet (tarkemmin kohdassa 6.1). Hanhijärven alue esitetään lisättäväksi myös vuonna 2014 hyväksyttyyn viemäröinnin toiminta-alueeseen.

Seuraavaksi esitetään tarkemmin aiemmin hyväksyttyjen vesihuollon toiminta-alueiden laajennukset ja supistukset. Toiminta-aluealaajennuksia esitetään kohdassa 6.1 uusille asemakaavoitetuille alueille ja toiminta-alueiden supistuksia kohdassa 6.2.

6.1 Nykyisten toiminta-alueiden laajennukset

6.1.1 Hanhijärven teollisuusalue

Esitetty vesihuollon toiminta-alue sisältää Hanhijärven teollisuusalueen, joka on Hämeenkyrön kunnan vedenjakelun ja viemäröinnin piirissä asemakaavoitetulla alueella. Alueella on paineenkorotusasema, ja sinne voidaan toteuttaa myös alavesisäiliö tarvittaessa. Toistaiseksi alueella ei ole vielä vedenkäyttöä.

6.1.2 Yliskyläntie

Esitetty vedenjakelun ja viemäröinnin toiminta-alueen laajennus sisältää Yliskyläntiellä, Mahnalankujalla ja Liinalammitiellä sijaitsevat kiinteistöt asemakaavoitetulla alueella, jotka ovat Hämeenkyrön kunnan vedenjakelun ja viemäröinnin piirissä.

6.2 Nykyisten toiminta-alueiden supistukset

Seuraavassa esitetään Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueen supistamisia alueilla, joiden vedenjakelusta vastaa pieni vesiosuuskunta tai -yhtymä. Aiempi päätös määritteli kyseisille kiinteistöille Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alue perustui virheelliseen tietoon. Supistettavat alueet eivät sijaitse asemakaava-alueella, YKR-taajamassa tai pohjavesialueella, eikä alueiden pohjavedessä ole tiedossa terveysperusteisia riskejä, eli alueilla ei ole keskitetyn vesihuollon järjestämisvelvollisuutta. Vesihuoltopalvelu tulee

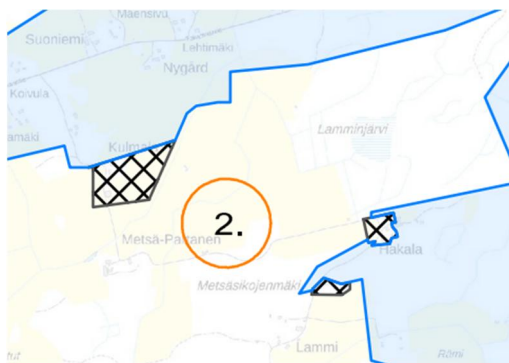
jatkumaan supistettavaksi esitetyillä alueilla entiseen tapaan. Mikäli alueiden läheisyyteen tulee uusia vedenkäyttäjiä, kunnan vesijohtoverkosto sijaitsee hyvin lähellä ja uusien vedenkäyttäjien vedentarve pystytään todennäköisesti turvaamaan kunnan vesihuoltolaitoksen toimesta.

6.2.1 Lamminkulman vesiosuuskunta

Lamminkulman vesiosuuskunta sijaitsee Metsä-Partasen alueella, pääasiassa aiemmin hyväksytyn vedenjakelun toiminta-alueen ulkopuolella. Muutama osuuskunnan verkostoon liittynyt kiinteistö on kuitenkin Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella.

Vesiosuuskuntaselvityksessä 2025 Lamminkulman vesiosuuskunta todettiin rekisteröityneeksi osuuskunnaksi, joka on perustettu ja vesijohto (noin 3 km) rakennettu vuonna 2013. Osuuskunta ostaa talousvettä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselta noin 1,5 m³/d ja jakelee sen kahdeksalle liittyjälle. Verkosto sijaitsee haja-asutusalueella, jossa ei ole halukkaita uusia liittyjiä, eikä alueella ole kaavoitushankkeita. Lamminkulman vesiosuuskunta kerää liittyjiltään kuukausi- ja kausimaksuja sekä veden kulutuksen mukaista käyttömaksua. Verkoston ikä huomioiden akuutteja saneeraustarpeita ei ole. Lamminkulman vesiosuuskunnan liittyjät ovat allekirjoittaneet osuuskunnan säännöt, joiden mukaan liittyjä vastaa kiinteistölle menevästä putkesta. Osuuskunta kokee resurssit riittäviksi eikä ole halukas yhdistymään kunnan vesihuoltolaitokseen.

Esitetään, että Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueesta supistetaan kiinteistöt, jotka kuuluvat osuuskunnan verkostoon (Rinnetmäki 3:30, Hakala 1 10:24, Hakala (vanha) 7:10, ja Kuokkamaa 2:56). Liittyjät jäävät osuuskunnan asiakkaisiksi kuten ovat aiemminkin olleet. Osuuskunnalle ei kokonsa, vesimääränsä tai sijaintinsa perusteella tarvitse määrittää omaa toiminta-aluetta, eikä se ole 1.1.2026 voimaan tulleen vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos. Suositeltavaa on, että vesiosuuskunta laatii liittyjiensä kanssa liittymissopimukset, joissa tarkka liittymispiste ja vastuuraja on esitetty myös kartalla.

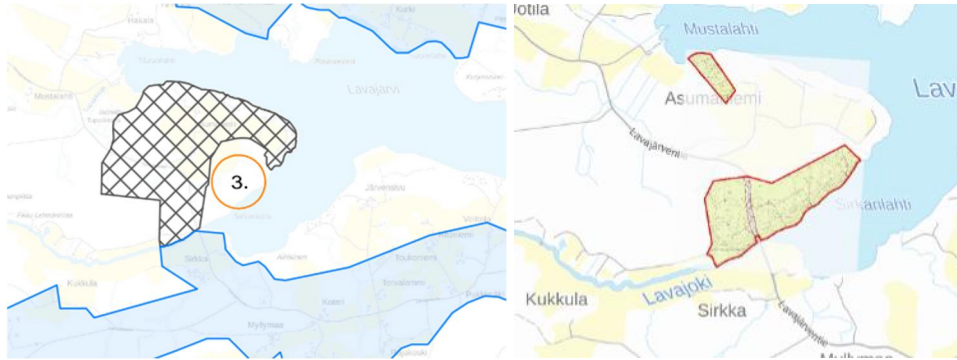

Kuva 3. Lamminkulman vesiosuuskunnan alue (2) ja Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen (sininen alue) supistukset (musta rasteri).

6.2.2 Asumaniemen vesiosuuskunta

Asumaniemen vesiosuuskunta sijaitsee kokonaan kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella Lavajärven rannalla. Liittymiä on 15 ja suurin osa on vapaa-ajan asuntoja. Nykyisen talousvesiverkostoalueen välittömässä läheisyydessä on ranta-asemakaava, eli liittyjiä voi tulla lisää. Alueella on nykyiselläänkin kahdeksan liittymätöntä kiinteistöä, jotka eivät ole halunneet liittyä osuuskunnan verkkoon. Osuuskunta ostaa talousvettä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselta talvella 1,5 m³/d ja kesällä 2,5 m³/d. Osuuskunta laskuttaa liittyjiltään lähinnä kunnan vesihuoltolaitoksen laskuttaman määrän. Liittymissopimuksia osuuskunnan ja liittyjien välillä ei ole tehty. Liittymiset ja kustannuksista vastaaminen käsitellään osuuskunnan vuosikokouksissa.

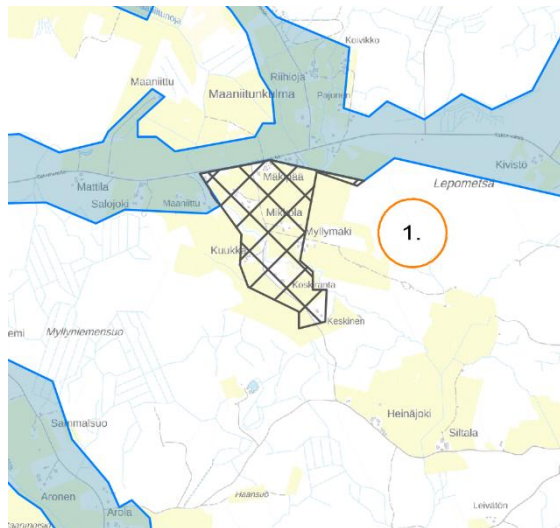
Asumaniemen vesiosuuskunta kokee resurssit riittäviksi eikä ole halukas yhdistymään kunnan vesihuoltolaitokseen vaan aikoo jatkaa toimintaa itsenäisenä. Osuuskunta aikoo hankkia y-tunnuksen. Esitetään, että Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueesta supistetaan kiinteistöt, jotka kuuluvat osuuskunnan verkostoon.

Kuva 4. Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen (sininen alue) supistus (musta rasteri) Asumaniemen vesiosuuskunnan alueella ja ranta-asemakaava.

6.2.3 Myllykulman vesiosuuskunta

Myllykulman vesiosuuskunta sijaitsee osittain kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kunnan länsiosassa. Liittymiä on 9 kpl. Osuuskunta ostaa talousvettä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselta noin 2 m³/d. Myllykulman vesiosuuskunta kokee resurssit riittäviksi eikä ole halukas yhdistymään kunnan vesihuoltolaitokseen. Esitetään, että Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueesta supistetaan kiinteistöt, jotka kuuluvat osuuskunnan verkostoon.

Kuva 5. Myllykulman vesiosuuskunnan alue siltä osin, kuin se on aiemmin hyväksyttyä kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella (musta rasterointi).

6.2.4 Kintuksen vesiyhtymä

Kintuksen vesiyhtymä sijaitsee kokonaan kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella Hämeenkyrön länsiosassa Sastamalan rajalla. Liittymiä on 3 kpl. Vesiyhtymä ostaa talousvettä Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitokselta noin 2 m³/d. Kintuksen vesiyhtymä on ilmoittanut, että se ei ole halukas yhdistymään kunnan vesihuoltolaitokseen, vaan haluaa jatkaa toimintaa itsenäisenä. Esitetään, että Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenjakelun toiminta-alueesta supistetaan kiinteistöt, jotka kuuluvat yhtymän verkostoon.

6.2.5 Mahnalan vesiosuuskunta

The map shows the Mahnalansele region, which is a large, irregularly shaped area outlined in blue. Within this region, several municipalities are labeled: Mäkipelto, Yläskyli, Mahnalanharju, Nikala, Mäki-Kauppi, Ylä-Rautia, Hieskala, Rauhala, Alaskylä, Seppälä, Iso-Kauppi, and Kuvassela. A black arrow points from a circled number '4.' in the upper right to a specific location within the Mahnalansele area. The surrounding area includes Kalin, Rautasuo, and Hieskala. The map also shows the coastline and the Gulf of Bothnia (Mahnalansele) to the south.

6.2.6 Männyn vesiosuuskunta

Sivu 13 / 15

Kuva 8. Mänlyn vesiosuuskunta (nro 6), esitetään supistettavaksi (rasteroitu alue).

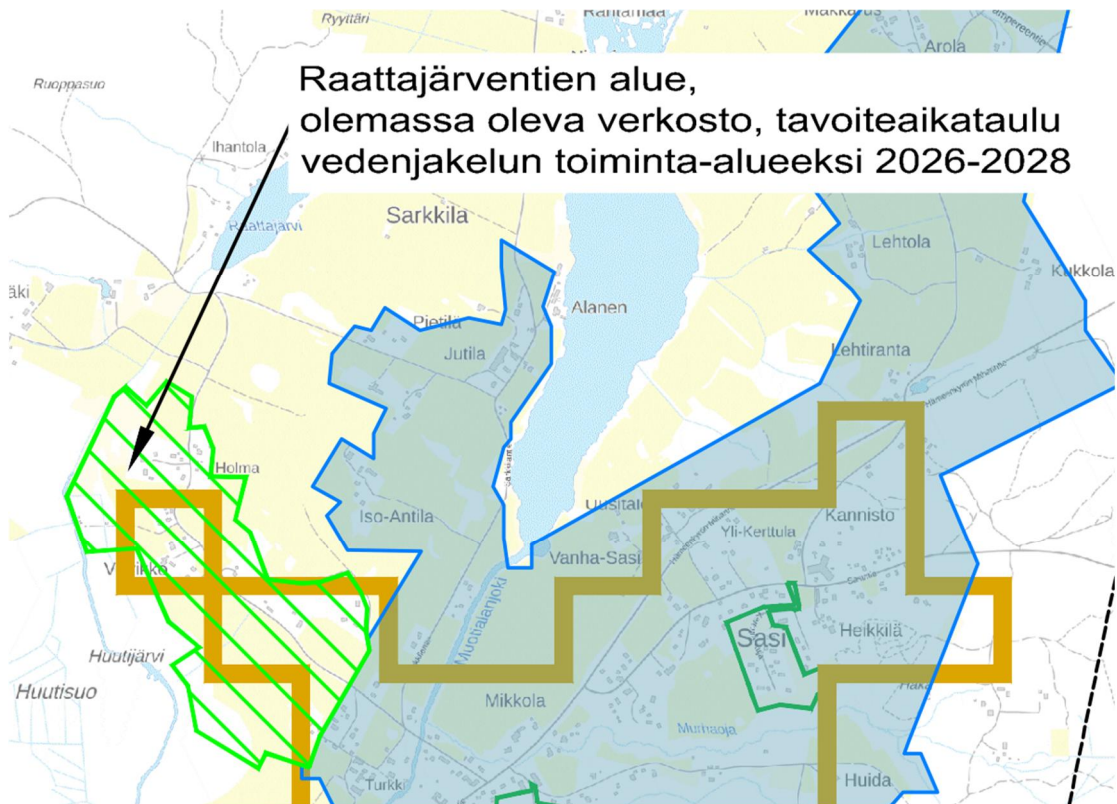
6.2.7 Nokian Veden toiminta-alue

Hämeenkyrön kunnan alueella sijaitsevan Nokian Veden runkolinjan alue on vuonna 2010 hyväksytty vedenjakelun toiminta-alueeksi. Se esitetään nyt supistettavaksi, koska alueella ei ole asutusta, eikä alueella ole vesihuollon järjestämisvelvollisuutta. Supistettavaa aluetta ei esitetä kartoilla, jottei verkoston sijainti käy ilmi.

7. TULEVAISUUDEN LAAJENTUMISALUEET

7.1 Raattajärventien alue

Alue sijaitsee YKR-taajamassa ja Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman osayleiskaavan alueella, ja alueelle on kaavoitettu useita vakituisia asuinrakennuksia. Alueella toimivalle Raattajärventien Vesi -osuuskunnalle esitettiin vuoden 2023 vesihuollon toiminta-alue-esityksessä omaa vedenjakelun toiminta-alueita, ja osuuskunta lausui tuolloin hyväksyvänsä ehdotuksen. Raattajärventien Vesi -osuuskunta on kuitenkin vuonna 2025 aloittanut neuvottelut kunnan vesilaitokseen yhdistymisestä. Raattajärventien alue esitetään Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen laajentumisalueena vedenjakelun osalta yhdistymisen myötä 2026-2028.

Kuva 9. Raattajärventien alue, esitetään vedenjakelun toiminta-alueen laajennukseksi (vihreällä rasteroitu alue).

Osa Raattajärventien alueen asutuksesta on YKR-taajamassa. Viemäriverkostoa alueella ei ole toteutettu, vaan alueen viemärointi järjestetään nykyisellään kiinteistökohtaisilla järjestelmillä. Raattajärventien alueen viemärointi on noussut yhdeksi kehittämiskohteeksi vuoden 2019 vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, mutta tuolloin tehdyn kyselyn perusteella halukkuus liittyä keskitettyyn viemäriverkostoon oli hyvin alhainen. Alueen viemärointiä ei tällä hetkellä käsitellä viemäroinnin toiminta-alueetarkastelussa, vaan mahdollisuuksia ja -tarpeita tullaan tarkastelemaan Hämeenkyrön kunnan vesihuoltosuunnitelmassa, joka on laadittava nykyisen vesihuoltolain mukaisesti viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä. Hämeenkyrön kunta kartoittaa näillä kiinteistöillä käytössä olevat jätevesijärjestelmät, rakennusvuoden sekä selvittää järjestelmien vaatimustenmukaisuuden. Mikäli kiinteistökohtaiset järjestelmät ovat riittävät, keskitetyn viemärin rakentaminen ja viemäroinnin toiminta-alueen laajentaminen kyseisille kiinteistöille ei ole välttämättä tarpeen. Kunta on vastuussa vesihuollon järjestämisestä mm. tiiviin asutuksen alueilla. Raattajärventien alue jää Sasin YKR-taajama-alueen reunamalle, jossa asutus ei ole kovin tiivistä. 31.12.2030 mennessä tehtävässä uuden vesihuoltolain mukaisessa vesihuollon toiminta-alueetarkastelussa käsitellään Raattajärventien alueen viemärointi.